

Geistligheden, skulle indflyde i den almindelige Statskasse for derefter i større eller mindre Dele at vende tilbage i Stikkelse af aarlige eller maanedlige Gaver til samtlige Landets Præster, i og for sig er lidet ønskelig og derfor kun stemmer lidet overens med den Opfattelse, som iøvrigt har gjort sig gjældende og har givet sig Udtryk, havde enten man ser hen til Staten eller til Kirken eller rettere Menighederne. Dette, saaledes at faa — Noget, der netop fremhæves som et særligt Gode af Flertallet i Betænkningen — de geistlige Embedsmænd forvandlede til rigtige Statsembedsmænd, saa at de ogsaa i den Henseende kom til at staa paa samme Fod som disse, er Noget, som ikke stemmer med andre Tilkjendegivelser hverken fra Rigsdagens eller fra Statsmagtens Side, og som ikke engang stemmer ret vel med, hvad der findes i denne Lov, og som Flertallet er gaaet ind paa. Jeg har allerede gjort opmærksom herpaa ved Sagens 1ste Behandling. Der er en mærkelig Modsigelse i saa stærkt at fremhæve, at de geistlige Embedsmænd nu fuldstændigt i Et og Alt skulle behandles som Statsembedsmænd, naar man i samme Dieblis giver dem Afgang til at oppebære alleslags frivillige Gaver for deres Virksomhed baade i Almindelighed og i enkelte Tilfælde, med andre Ord netop at gjøre det, som hos alle andre Embedsmænd stemples som Forbrydelse og medfører Embedsfortabelse. Det er ligesaalidt i Overensstemmelse hermed, naar man ikke blot gaar ind paa, hvad der fra Regjeringens Side er kommet frem, nemlig at der gives Menighederne selv en Medvirkning og til dels endog en afgjørende Indflydelse paa Raabelsen af disse Embedsmænd, men endogaa gaar videre og fordrer, at denne Indflydelse skal være endnu rundeligere og mere afgjørende, thi dette er kun lidet i Samklang med den Maade, hvorpaa man iøvrigt behandler Ansættelsen af Statsembedsmænd. Hvad endelig Menighederne selv angaar, da skulde jeg tage meget feil af de forskellige Tilkjendegivelser, som i mange Aar paa forskjellig Maade ere komne til mig, om de skulde være noget sært Dulle om at se deres Sjælesorger forvandlet til en saadan fuldstændigt korrekt Statsembedsmand. Jeg

tror hverken, at der fra Tankens eller fra Følelsens Standpunkt vilde være noget sært Tilfredsstillende for dem heri, saalidt som i en mere materiel Henseende, forsaavidt nemlig denne Forandring vilde have tilfølgende, at det hele Forhold, hvori de staa til Præsterne med Hensyn til Tiende og andre Afgifter vilde blive forandret, og at de Pempelser, som de nu paa mangfoldige Steder have, vilde falde bort, naar de bleve stillede overfor Amtstuen istedetfor at staa overfor Præsten. Naar nu endelig Resultatet af en saadan Lov, hvorved der indføres en mere passende om end tarveligere Lønning for Geistligheden, skulde være dette, at der derved fremkom et større eller mindre Overflud, var jo dog Meningen hermed, at dette skulde anvendes til at afhjælpe de mange Fornødenheder i kirkelig Henseende, som endnu føles meget stærkt rundt omkring i Landet, thi dette er Noget, som heller ikke Flertallet vil kunne benegte, da det selv udtrykkeligt har udtalt, at der føles en saadan stærk Trang baade med Hensyn til Omfanget af de personlige Kræfter, som stilles til dette formaals Tjeneste, og i materiel Henseende, nemlig med Hensyn til Forbedringer paa mangfoldige Punkter af kirkelige Forhold, kirkelige Bygninger og deslige. Naar dette nu er Tilfældet, forekommer det mig, at Intet er naturligare og ønskeligere, end at det Overflud, som kan bringes frem, saavidt muligt søges bevaret, saa at det i alt Fald træder frem, hvad der paa denne Maade kan komme til Anvendelse for Udviklingen af saadanne kirkelige Formaal, og vel at mærke efter selve Forskriften i Loven til Anvendelse under Medvirkning fra Rigsdagens Side, men dog saaledes, at Anvendelsen deraf bestemmes noget af Hensyn til den Størrelse, som den Fond, hvoraf Udgifterne skulle tages, har eller efterhaanden kan faa. Hvis man derimod efter Flertallets Forslag kaster alle disse Indtægter ind i den fælles Statskasse for at lade dem forsvinde deri og derefter henviser den Trang, som maatte være tilstede rundt omkring i Landet, til at søge sin Fyldestgjørelse ved en Udtelling fra Statskassens Side, skal jeg, uden paa nogen Maade at ville benegte Rigsdagens Beredvillighed til at gaa ind paa lige saavel som paa andre Udgifter, dog udtale som